

14.02.2017

Sotep/6

§ 41

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Malinin sosiaalityöntekijöiden työhyvinvointia koskevasta aloitteesta

HEL 2016-012070 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Jäsen Anna Vuorjoki pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anna-Kaisa Tukiala, johtava asiantuntija, puhelin: 310 46693
anna-kaisa.tukiala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Petra Malinin valtuustoaloitteesta koskien sosiaalityöntekijöiden työhyvinvointia:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että henkilöstön työhyvinvoinnista huolehditaan ja sitä pyritään parantamaan erityisesti niissä tehtävissä, joissa työ on kuormittavinta. Sosiaalityöntekijöiden työhyvinvoinnin riskitekijät on tiedostettu, ja niihin vastataan sosiaali- ja terveysvirastossa käynnistettyjen muutosten ja kehittämisprosessien avulla. Keskeiset toimenpiteet ovat: tuki työyhteisöille ja johtamiskäytäntöjen uudistaminen, sosiaalityön sisältöjen ja työtapojen kehittäminen sekä tuki ammatilliselle kehitymiselle.

Helsingissä on toteutettu vuosina 2014 ja 2016 kuntatyöntekijöiden hyvinvointia selvittävä Kunta10 -tutkimus. Vuoden 2014 Kunta10 -kyselyyn on vastannut 592 ja vuoden 2016 kyselyyn 614 Helsingin kaupungin sosiaalityöntekijää. Määrä edustaa kattavasti Helsingin sosiaalityöntekijöitä. Lisäksi Helsinki on ollut mukana Työterveyslaitoksen sosiaalityöntekijöiden hyvinvointia selvittävässä tutkimuksessa, jonka osana sosiaalityöntekijöille on toteutettu hyvinvointia koskeva lisäkysely

vuonna 2015. Työterveyslaitoksen lisäkyselyyn vastasi Helsingistä 385 sosiaalityöntekijää.

Kuntavertailussa (liite 1: sosiaalityöntekijän hyvinvointi ja työssä jaksaminen) Helsingin tulokset olivat lähellä keskiarvoa. Yksittäisellä kunnalla ei ole oikeutta julkaista muiden kuntien tuloksia. Helsingin tuloksia on verrattu koko aineistoa koskeviin tuloksiin eli tuloksiin, joissa kaikki kunnat on laskettu yhteen. Työnkuvan epäselvyys ja oman työn arvostuksen vähäisyys työyhteisössä kuormittivat Helsingin sosiaalityöntekijöitä vähemmän kuin muissa kunnissa. Myös asiakasmäärät kuormittivat Helsingin sosiaalityöntekijöitä keskiarvoa vähemmän. Kokemus työhön kohdistuvien ristiriitaisten vaatimusten kuormittavuudesta oli sen sijaan Helsingissä keskiarvoa suurempi. Koska Kunta10- ja Sosiaalityöntekijöiden hyvinvointi -tutkimukset ovat tuloksiltaan kattavia sekä ajankohittaisia, sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että tulokset ovat hyödynnettävissä sosiaalityöntekijöiden työhyvinvoinnin parantamiseksi ilman erillistä selvitystä.

Tuki työyhteisöille ja johtamiskäytäntöjen uudistaminen

Sosiaali- ja terveysvirastossa kiinnitetään huomiota työkykyjohtamiseen vuoden 2017 käyttösuunnitelman mukaisesti. Kunta10 -kyselyn ja sairauspoissaolomallikokeilun tuloksia hyödynnetään työkykyjohtamisessa. Erityistä tukea tarvitseville työyhteisöille tarjotaan asiantuntija-apua henkilöstöjohtamisen parantamiseksi ja työyhteisön varhaisen tuen mallia laajennetaan.

Uudistettujen palvelujen johtamismallin toimeenpanossa panostetaan muuan muassa osaamisen johtamiseen, osallisuuteen, ketterään kehittämiseen, monialaiseen työskentelyyn ja valmentavaan esimiestyöhön. Lähiesimiehet koulutetaan uuteen johtamismalliin vuodesta 2017 alkaen. Palvelujen uudistamisen yhteydessä kehitetään moniammatillisen työn ja tiimityöskentelyn malleja, jotka tukevat vastuun jakautumista asiakkaan asioiden hoitamisessa useammalle työntekijälle.

Sosiaali- ja terveysvirastossa on käynnissä lastensuojelun sosiaalityön vetovoimaisuushanke, jossa selvitetään lastensuojelun sosiaalityön vetovoima- ja kuormitustekijöitä sekä toteutetaan tarvittavat toimenpiteet niiden osalta. Toimenpiteissä on huomioitu työn arvostuksen, työolojen ja -välineiden, johtamisen ja perehdytyksen kehittäminen. Hankkeessa on ollut sen käynnistymisestä alkaen mukana työntekijöitä, esimiehiä ja alan opiskelijoita. Vetovoimaisuushankkeen tuloksia hyödynnetään myös muiden sosiaalityön sektoreiden kehittämisessä.

Sosiaalityön sisältöjen ja työtapojen kehittäminen

Vuonna 2016 sosiaali- ja terveystoimistossa on aloitettu sosiaalialan tehtävärakennetyö. Tehtävärakennetyön tavoitteena on sosiaalialan työn mahdollisimman tarkoituksenmukainen kohdentaminen. Resurssien oikealla kohdentamisella on mahdollista edistää ammatillista kehittymistä ja hyödyntää entistä paremmin sosiaalityöntekijöiden koulutuksen tuottamaa osaamista. Aikuissosiaalityössä toimeentulotuen Kela-siirron myötä sosiaalityöntekijöiden työaika vapautuu uusien työmuotojen kehittämiseen.

Rakenteellinen sosiaalityö (SHL 1301/2014, 7 §) on yksi keskeinen keino lisätä työntekijöiden mahdollisuuksia vaikuttaa omaan työhönsä. Helsingin sosiaali- ja terveystoimiston vuonna 2016 tekemässä sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen selvityksessä tuli esiin, että sosiaalityöntekijät pitävät rakenteellisen sosiaalityön vahvistamista keskeisenä tapana hyödyntää ammattitaitoaan paremmin. Sosiaalityöntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia parannetaan kehittämällä rakenteellisen sosiaalityön muotoja. Sosiaali- ja terveystoimistossa on otettu käyttöön SPro -järjestelmä, johon työntekijät voivat ilmoittaa havaitsemistaan sosiaalihuollon toteuttamista koskevista epäkohdista matalalla kynnyksellä.

Tuki ammatilliselle kehitymiselle

Sosiaali- ja terveystoimistossa panostetaan henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja huolehditaan riittävästä täydennyskoulutuksesta. Kehityskeskustelun yhteydessä työntekijän kanssa käydään läpi henkilökohtainen kehityssuunnitelma. Yksilökehityskeskustelun oli vuonna 2016 käynyt 71,5 prosenttia sosiaalityöntekijöistä. Vuonna 2017 kehitettiin sosiaalityöntekijöiden uramalleja, joiden avulla voidaan tukea yksittäisen henkilön urakehitystä ja ammatillista kehittymistä sekä parantaa työntekijöiden työmotivaatiota.

Sosiaalityön oppilaitosyhteistyössä nostetaan esiin työelämän tarpeita ja kehitetään opetuksen sisältöjä yhteistyössä yliopiston kanssa. Kehittämässä kiinnitetään huomiota uran alkuvaiheessa olevien sosiaalityöntekijöiden tukemiseen sekä asiakkaiden kohtaamisen taitojen ja tunnetaitojen vahvistamiseen. Sosiaalityön sisältöjä ja käytäntöjä kehitetään yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien, sosiaalialan osaamiskeskus Soccan ja Helsingin yliopiston kanssa. Yhtenä toimenpiteenä suunnitellaan sosiaali- ja terveystoimialan yhteensovittettua mentorointimallia, johon otetaan vaikutteita lääkärinkoulutuksesta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaalityöntekijöiden työhyvinvoinnilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin. Heikko työhyvinvointi on yhteydessä työntekijöiden saatavuuteen ja sairauspoissaolojen määrään. Työntekijävajaukset kuormittavat työntekijöitä, jolloin palvelujen laatu ja saatavuus kärsivät.

14.02.2017

Sotep/6

Sosiaalityöntekijöiden työhyvinvointi vaikuttaa etenkin haavoittuvien asiakasryhmien saamiin palveluihin. Työhyvinvointia edistävien toimenpiteiden avulla voidaan vaikuttaa terveys- ja hyvinvointierojen kaventumiseen."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa valtuutettu Petra Malinin ja 31 muun valtuutetun aloitteeseen 28.2.2017 mennessä koskien sosiaalityöntekijöiden työhyvinvointia.

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anna-Kaisa Tukiala, johtava asiantuntija, puhelin: 310 46693
anna-kaisa.tukiala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaalityöntekijän hyvinvointi ja jaksaminen työssä - Kunta10 -tutkimuksen osahanke
- 2 Malin Petra ym. valtuustoaloite Kvsto 2.11.2016 asia 14

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano